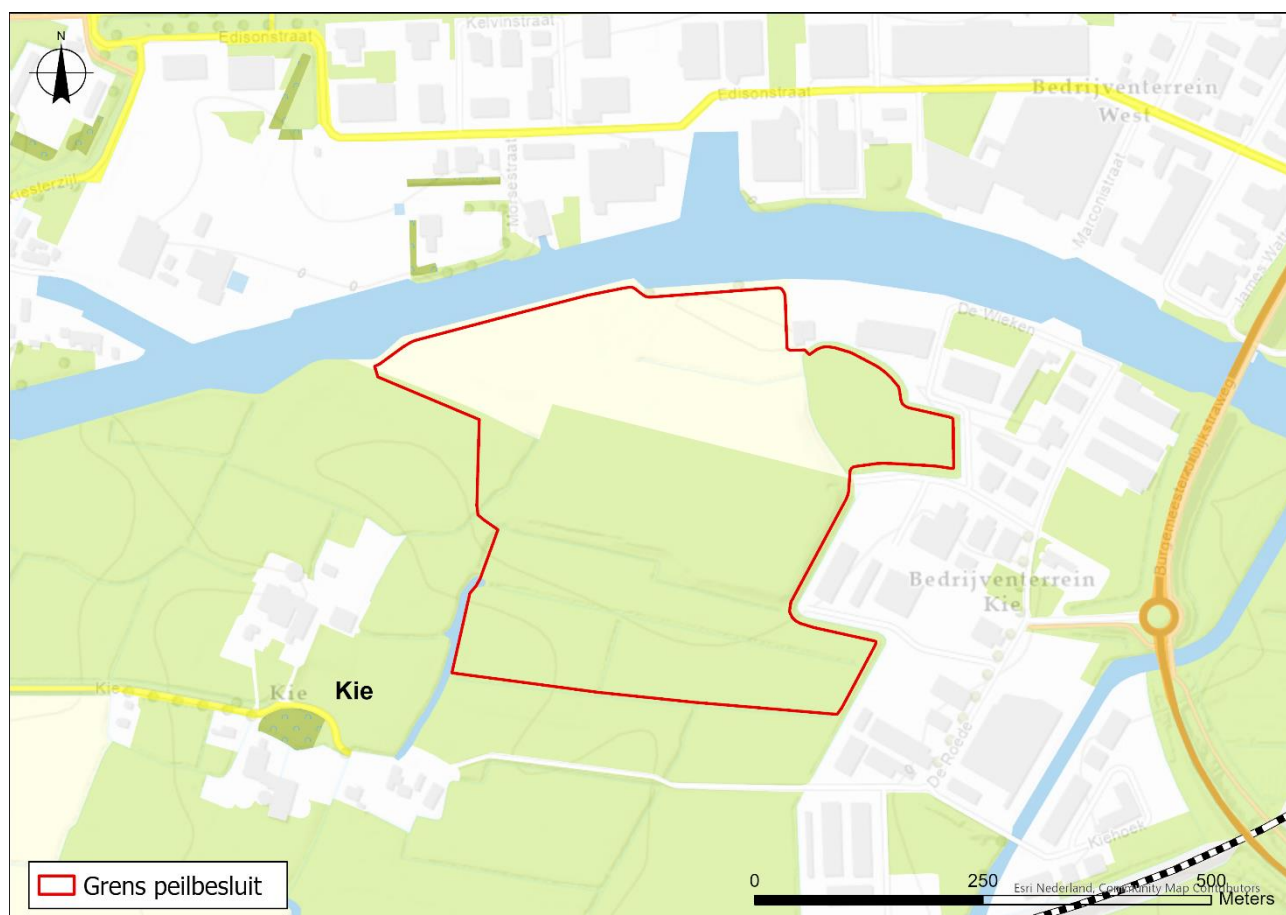

Toelichting ontwerp Peilbesluit De Kie fase twee (partiële herziening)

Topografische kaart plangebied met begrenzing; (bron: Bestemmingsplan, gemeente De Waadhoeke)

Datum: 21-8-2024

Status: concept

Wetherskip Fryslân

Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

Telefoon 058-292 22 22 – Fax: 058-292 22 23

SAMENVATTING

In deze toelichting is de gewenste peilwijziging voor het partieel peilbesluit De Kie Fase twee beschreven. Deze peilwijziging is aangevraagd door de gemeente De Waadhoeke vanwege de uitbreiding van het bedrijventerrein de Kie. Het terrein wordt klimaat robuust aangelegd, waarvoor het gebied (ongeveer 19 ha) op boezempeil gebracht zal worden. Het peilbesluit betreft op hoofdlijnen de volgende aspecten:

Algemeen

Het gebied is nog niet bebouwd, maar is wel bestemd voor bedrijventerrein, verkeersruimte en groen, in het op 07-03-2024 vastgestelde bestemmingsplan; Franeker Bedrijventerrein Kie – Fase 2. De gronden zijn ten behoeve van dit plan door de gemeente aangekocht en opnieuw bestemd. De peilwijziging vindt plaats in bemaal gebied en betreft een peilverhoging naar boezempeil. Door de peilwijziging komt er extra berging in de boezem bij.

Peilwijziging en beheer

Het peilvak GPGM2664 met een ZP van -1,25 en een WP van -1,40 m NAP wordt verkleind met ca. 19 ha; dit deel van het peilvak wordt op boezempeil gebracht. Het poldersysteem wordt ontlast, dus de kans op wateroverlast neemt af. De beheerlast wordt kleiner doordat het aantal peilvakken afneemt en de grootte van het polderpeilvak afneemt; het systeem wordt robuuster. De boezem wordt uitgebreid.

Waterkering

In de huidige situatie ligt er tussen het plangebied en de Friese boezem een regionale kering. In de nieuwe situatie wordt de regionale kering aangelegd aan de zuidzijde van het plangebied. De oude kering kan hiermee komen te vervallen, waarmee de lengte van de kering afneemt met ca. 100 m. De nieuwe kering wordt daarnaast aangelegd als hogegrondenkering, waardoor de onderhoudslast aanzienlijk verminderd.

Waterkwaliteit en ecologie

Het plangebied ligt aangrenzend aan het KRW-lichaam het Van Harixmakanaal (onderdeel van de Friese boezem - grote diepe kanalen). Mogelijk neemt de uitspoeling van fosfaat tijdelijk toe ten gevolge van het plan, maar de uitspoeling van stikstof neemt af. Ten gevolge van het plan ontstaat meer ruimte voor natuurvriendelijke oevers, die de waterkwaliteit positief beïnvloeden.

Conclusie

De peilwijziging is niet strijdig met geldende beleid en regelgeving van Wetterskip Fryslân. En heeft een neutraal/positief effect op de waterhuishouding door afname van de kering, ruimte voor natuurvriendelijke oevers en ruimte voor extra berging in de boezem.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING.....	4
1.1	AANLEIDING PARTIËLE HERZIENING PEILBESLUIT.....	4
1.2	BELEIDSKADER	5
1.3	LEESWIJZER	5
2	PROCEDURE	6
3	PLANGEBIED EN PEILWIJZIGING.....	7
3.1	LIGGING.....	7
3.2	GEBIEDSPECIFIEKE KENMERKEN.....	7
3.3	PEILWIJZIGING.....	7
4	EFFECTEN VAN DE PEILWIJZIGING.....	11
4.1	EFFECTEN OP HET WATERSYSTEEM.....	11
4.2	EFFECTEN OP DE GEBRUIKSFUNCTIES.....	13
4.3	OVERIGE EFFECTEN	13
5	TOETSING AAN BELEID	15
6	CONCLUSIE.....	16

1 INLEIDING

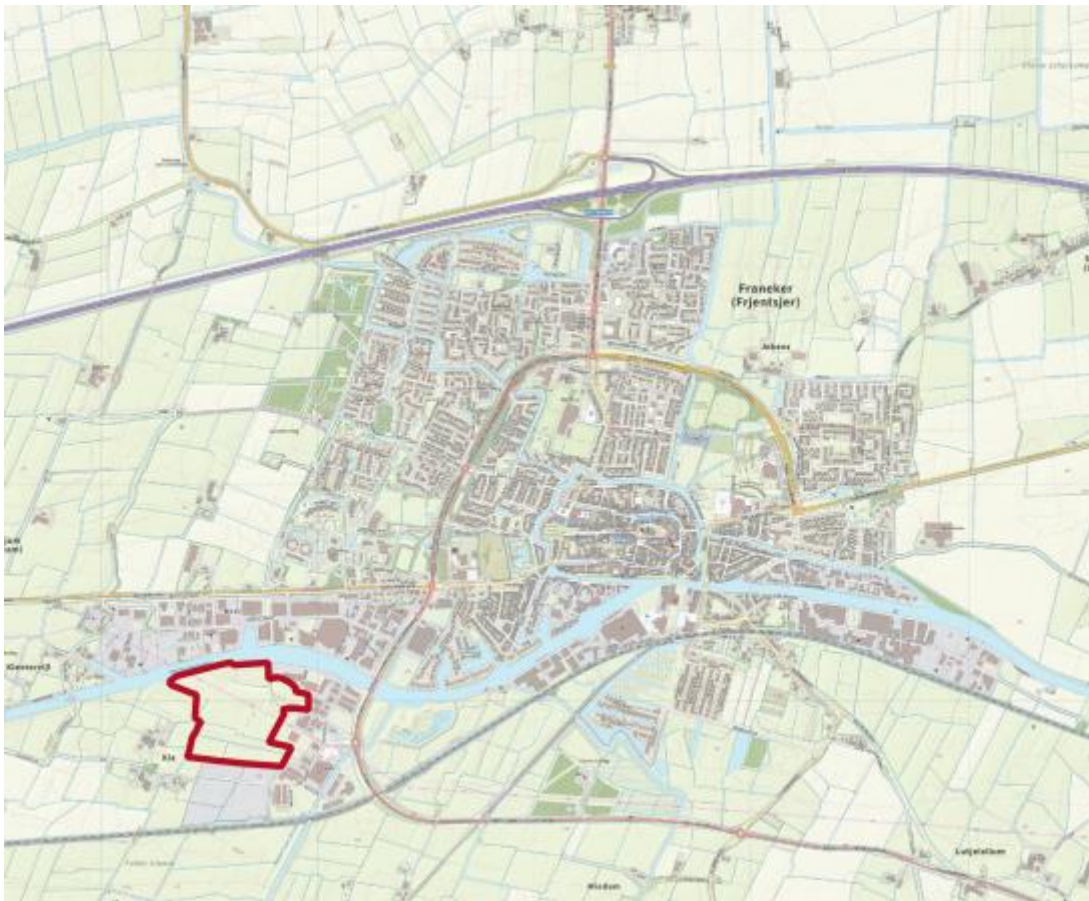
1.1 Aanleiding partiële herziening peilbesluit

Aan de zuidwestkant van de stadskern Franeker ontwikkelt de gemeente De Waadhoeke een tweede bedrijventerrein van de Kie, De Kie-2. In de huidige situatie is het plangebied ingericht met hoofdzakelijk agrarische gronden met vrijwel uitsluitend grasland.

De ontwikkeling is niet bij recht mogelijk op basis van het geldende bestemmingsplan. De bestemming 'agrarisch' wordt daarom gewijzigd in bedrijventerrein. Het terrein krijgt een oppervlakte van ca. 19 ha aan bedrijfskavels. Het bestemmingsplan 'De Kie 2' is op 7 maart 2024 door de gemeenteraad vastgesteld.

Als gevolg van de aanleg van het bedrijventerrein wordt de regionale kering teruggelegd en komt fase 2 net als fase 1 voor de boezem te liggen met een waterpeil van -0,52m NAP. De nieuwe kering wordt aangelegd als hoge grondkering op de ontsluitingswegen van het bedrijventerrein. De totale lengte aan regionale kering wordt verkort met ca 100 meter. Daarnaast neemt een aantal assets af in aantal en in meters.

Het peilbesluit is een partiële herziening van het vigerende peilbesluit Wonseradeel-Noord. Het plangebied maakt onderdeel uit van het watersysteem Ludinga.

Figuur 1: Ligging plangebied (bron Bestemmingsplan Waadhoeke)

Voor het opstellen van dit peilbesluit en de te volgen procedure is de Nota Peilbeleid gevolgd ([Nota Peilbeleid 2023 | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)). Daarnaast is op het opstellen van peilbesluiten nationale, provinciale en eigen wet- en regelgeving en beleid van toepassing. Een overzicht hiervan is opgenomen in bijlage 1 van de Nota Peilbeleid.

1.2 Beleidskader

Voor het opstellen van dit peilbesluit en de te volgen procedure is de Nota Peilbeleid gevolgd ([Nota Peilbeleid 2023 | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)). Daarnaast is op het opstellen van peilbesluiten nationale, provinciale en eigen wet- en regelgeving en beleid van toepassing. Een overzicht hiervan is opgenomen in bijlage 1 van de Nota Peilbeleid.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 is de aanleiding voor dit peilbesluit beschreven. Hoe de procedure eruit ziet is kort beschreven in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 volgt een korte gebiedsbeschrijving van de huidige situatie en het toekomstige watersysteem. Hoofdstuk 4 geeft de effecten weer van de peilwijzigingen op het watersysteem en de functies bebouwing en infrastructuur, landbouw, natuur, waterkwaliteit, beheer en onderhoud en archeologie en cultuurhistorische waarden. De toetsing aan beleid en regelgeving komt in hoofdstuk 5 aan de orde. In hoofdstuk 6 volgt de conclusie. Het kaartmateriaal is in de bijlagen toegevoegd. Een verklarende woordenlijst is te vinden in de Nota Peilbeleid.

2 PROCEDURE

Bij de voorbereiding van een peilbesluit geldt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit de Algemene wet bestuursrecht. Het gaat om afdeling 3.4. Dat staat in artikel 16.32a, Omgevingswet. Iedereen kan een zienswijze indienen bij het waterschap. Dat moet dan rekening houden met die zienswijzen. Als het peilbesluit definitief is vastgesteld, kunnen belanghebbenden die een zienswijze hebben ingediend beroep instellen bij de rechtbank. Ze kunnen in hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

De mogelijkheid voor een belanghebbende om een verzoek tot schadevergoeding in te dienen staat beschreven in hoofdstuk 5 en 7 van de nota.

Inwerkingtreding peilbesluit

Het voorliggende peilbesluit treedt in werking acht dagen na publicatie van dit peilbesluit of na uitvoering van de werken. Nadere informatie is terug te vinden in de bekendmakingen die worden gepubliceerd over dit betreffende peilbesluit.

3 PLANGEBIED EN PEILWIJZIGING

3.1 Ligging

Het plangebied van peilbesluit De Kie-2 ligt in het grondgebied van de gemeente De Waadhoeke. Het peilbesluit omvat een gebied van ongeveer 19 ha. Het gebied ligt ten zuidwesten van de stadskern van Franeker en ten westen van bedrijventerrein De Kie-1. Ten noorden van het gebied loopt het Van Harinxmakanaal met aan de overzijde het bedrijventerrein West. Ten zuiden ligt een zonnepark.

3.2 Gebiedspecifieke kenmerken

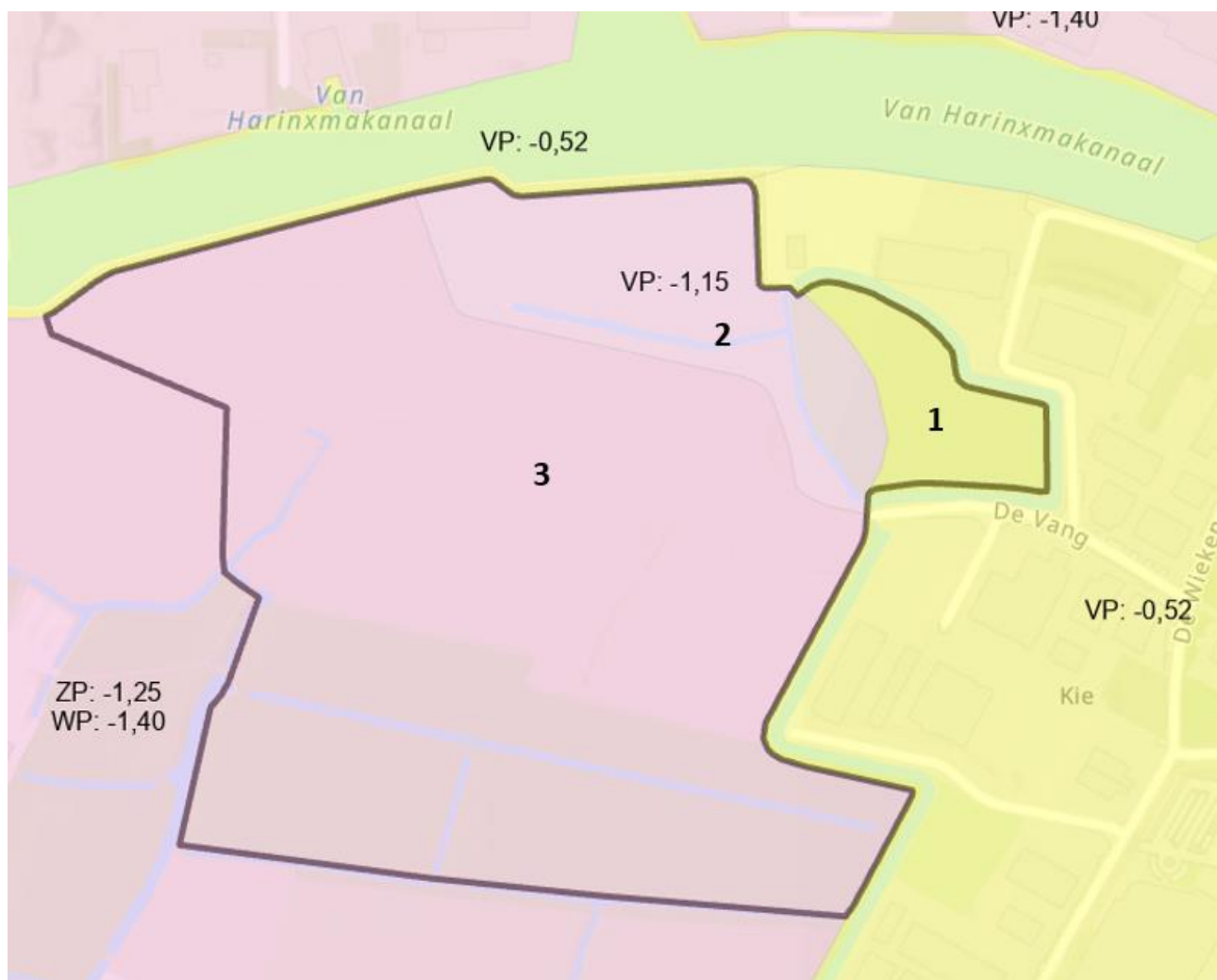
Volgens de bodemkaart bestaat de bodem van het plangebied grotendeels uit klei en zand, zogenoemde poldervaaggronden. Het hoger gelegen gedeelte is afgegraven.

Het plangebied maakt geen deel uit van beschermde gebieden als Natura 2000 en de ecologische hoofdstructuur.

3.3 Peilwijziging

Huidige peil

Het te ontwikkelen bedrijventerrein bevindt zich in het watersysteem Ludinga. Dit is een polder van ca 175 hectare en kent voor het grootste deel een zomerpeil van -1,25 m NAP en een winterpeil van -1,40 m NAP (vak 1). De praktijkpeilen wijken hier gedeeltelijk vanaf (zie bijlage 2). In het noordoosten van het plangebied ligt een terrein van ca. 3 hectare waar een praktijkpeil heerst van vp -1,15 m NAP en het noordoostelijke deel heeft in de praktijk al op boezempeil. Het gebied wordt bemalen door gemaal Ludinga aan de zuidzijde welke afwatert op de Frieze Boezem. Het maaiveld varieert van c.a. +2 tot -0,66m NAP en heeft een hoogteverschil van ca. 2,60m. Binnen het gebied komt zeer lichte tot matige kwel voor van het regionale grondwater. Het gebied grenst aan het Van Harinxmakanaal.

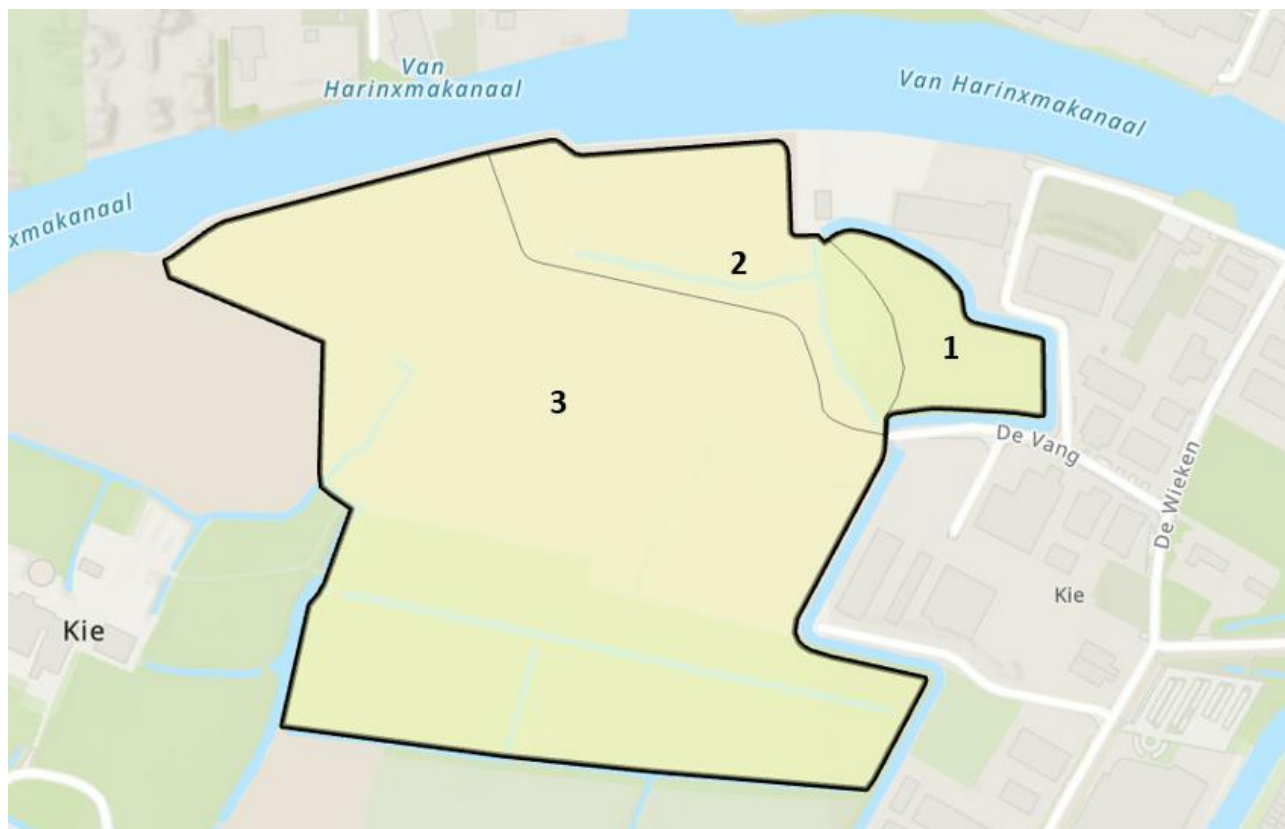
Figuur 2: Kaart huidige praktijkpeilen

Tabel 1: huidige praktijkpeilen

Vak	Huidig peil (m t.o.v. NAP)	Gemiddelde maaiveldhoogte (m t.o.v. NAP)	Gemiddelde drooglegging (m)	Oppervlakte (ha)
1	vp -0,52	0,5 tot 1	1-1,5	1
2	vp -1,15	-0,65 tot 0	0,5-1,1	3
3	zp -1,25 / wp -1,40	-0,65 tot 2	0,6-3,4	15

Nieuwe Peil

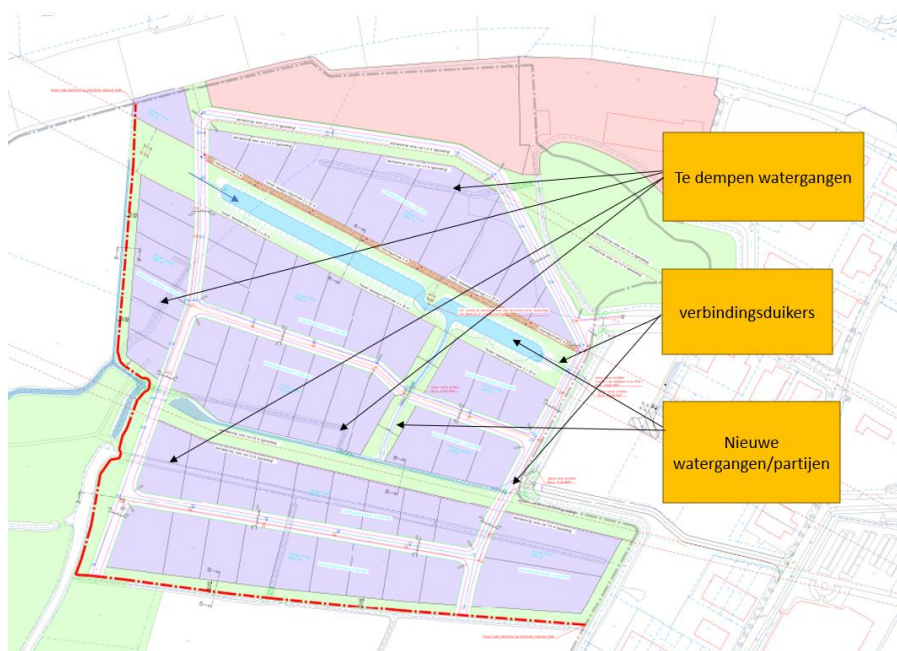
Door het verleggen van de regionale kering wordt het gehele plangebied De Kie-fase 2 op boezempeil gebracht en sluit aan bij het huidige peil van het oostelijk gelegen Kie-fase 1 (zie figuur 3, en bijlage 3). Het gaat hier om de peilvakken 1 en 2. De huidige maaiveldhoogtes worden verhoogd tot maximaal +1.10 m NAP.

Figuur 3: toekomstige peil

Tabel 2: Toekomstige peil

Vak	Huidig peil (m t.o.v. NAP)	Toekomstig peil (m t.o.v. NAP)	Peilverhoging (m)	Maaiveldhoogte (na ophoging) (m t.o.v. NAP)	Drooglegging (m) *t.o.v. toekomstig maaiveld
1	vp -0,52	vp -0.52	-	0,5 tot 1	1 tot 1,5
2	vp -1,15		0,63	1.10	1,6
3	zp-1,25 / wp -1.40		0.73/0.88	0,4-1.10	0,9 tot 1,6

Figuur 4: Plankaart met maatregelen

4 EFFECTEN VAN DE PEILWIJZIGING

De peilwijzigingen, zoals deze in het vorige hoofdstuk beschreven zijn, brengen een aantal effecten met zich mee. In dit hoofdstuk worden de mogelijke effecten op de waterhuishouding (§4.1) en de gebruiksfuncties (§4.2) in beeld gebracht.

4.1 Effecten op het watersysteem

4.1.1 Wateroverlast

In de nieuwe situatie neemt de polder in oppervlakte af met 19 hectare waardoor de berging in de polder afneemt met ca. 490 m³. De berging in de polder neemt weliswaar af, maar het % open water blijft gelijk en het bemalingsgebied wordt kleiner. Door de gelijkblijvende capaciteit van het gemaal kunnen overlastsituaties in de polder meer worden beheerst.

4.1.2 Assets Wetterskip Fryslân

Bij de realisatie van het bedrijventerrein zal een deel van de polder verdwijnen en voortaan via watergangen en wadi afwateren op de boezem welke aan de oostzijde ligt.

Het aantal peilvakken neemt in de praktijk af met één peilvak (noordoostelijk deel van het bedrijventerrein).

Het aantal kunstwerken neemt af met één lange duiker van 140 m. De duikers in het bedrijventerrein komen in eigendom van de gemeente.

De lengte van de regionale kering neemt af met ca 100 m.; aan de zuid- en westzijde van het plangebied wordt een nieuwe regionale kering (in de vorm van een hoge grond kering) aangelegd en aan de noord- en oostzijde vervalt de kering. Doordat sprake is van een hoge grondkering nemen de beheer- en onderhoudskosten van de kering sterk af.

4.1.3 Peilbeheer en onderhoud

Door de verkleining van de polder Ludinga wordt het peilbeheer minder intensief, doordat het aantal praktijkpeilvakken afneemt. De lengte aan te onderhouden watergangen neemt af met 270 m.

Voor de overdracht stedelijk water heeft de ontwikkeling consequenties; de lengte aan nieuwe (secundaire) watergangen neemt toe met ca. 750 in beheer van de initiatiefnemer. Er worden geen vijvers aangelegd.

4.1.4 Nieuwe waterkeringen

Aan de west- en zuidzijde van het plangebied worden nieuwe waterkeringen aangelegd. Deze krijgen een en worden grotendeels aangewezen als hoge grondkering. De lengte van de regionale kering neemt af met ca 100 m.; aan de zuid- en westzijde van het plangebied wordt een nieuwe regionale kering (in de vorm van een hoge grond kering) aangelegd en aan de noord- en oostzijde vervalt de kering. Doordat sprake is van een hoge grondkering nemen de beheer- en onderhoudskosten van de kering sterk af.

Figuur 5: verlegging kering t.b.v. peilwijziging

4.1.5 Waterkwaliteit en ecologie

Het huidige oppervlaktewater binnen het plangebied bestaat uit een aantal poldersloten en een hoofdwatrgang die functioneel zijn voor de landbouwgronden. Voor het oppervlaktewater heeft Wetterskip Fryslân geen representatieve waterkwaliteitsmeetpunten. Het dichtstbijzijnde meetpunt ligt in het Van Harinxmakanaal en is niet representatief.

Fysisch-chemische waterkwaliteit

De waterkwaliteit komt in de toekomstige situatie meer overeen met de kwaliteit van het boezemwater in de Arumerwaard. Over het algemeen kan gesteld worden dat de waterkwaliteit in de boezem beter is dan (landbouw) polders. De peilverhoging en het aansluiten van het gebied aan de boezem kan een positief effect hebben op de waterkwaliteit en ecologie van het water, maar heeft ook een potentieel (tijdelijk) negatief effect. Door de peilverhoging zal de uitspoeling van fosfaat van de omliggende gronden tijdelijk toenemen. De uitspoeling van stikstof naar het boezemwater zal afnemen door de peilverhoging.

Ecologische waterkwaliteit

De peilwijziging naar boezempeil zal leiden tot een open verbinding met de boezem. Onder andere door taluds van 1:5 bij de nieuwe kering wordt meer begroeibaar areaal gecreëerd waardoor vegetatie zich kan ontwikkelen. Dit is vervolgens weer groei-, rust-, schuil- en paaiplaats voor vissen, macrofauna en andere waterdieren. De verbinding met de boezem wordt gerealiseerd door de aanleg van een duiker.

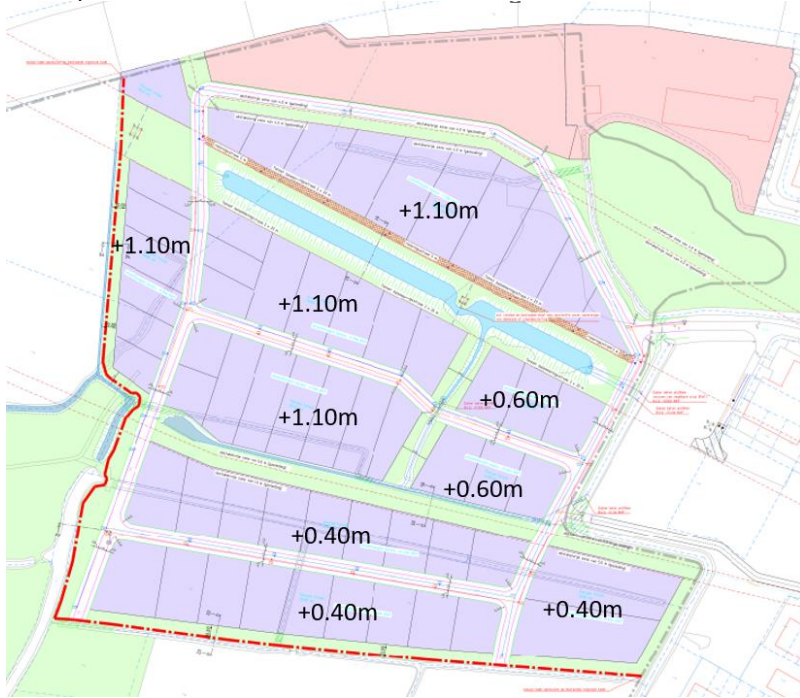
Lozingen en handhaving

Er bevinden zich geen riooloverstorten of septictanks in het gebied. Er zijn geen klachten of gevallen van handhaving bekend in het gebied.

4.2 Effecten op de gebruiksfuncties

4.2.1 Bebouwing en infrastructuur

Er bevindt zich nog geen bebouwing en infrastructuur in het plangebied. Door het plan komt het gebied vrij voor de boezem te liggen, wat inhoudt dat het waterpeil in het gebied mee zal stijgen bij piekafvoeren. Het maatgevend boezempeil (MBP) voor het gebied (in een 1 op 100 situatie) is -0,06 m NAP. De kavels en infrastructuur worden voldoende hoog aangelegd om wateroverlast ten gevolge van pieken in het waterpeil te voorkomen.

Afwerkhoogte kavels De Kie-2

Er lopen een hoogspanningsverbinding en twee ondergrondse gasleidingen. Bij de ontwikkeling van het gebied is hiermee rekening gehouden.

Landbouw

Aan de westzijde van het plangebied liggen een aantal gronden die in gebruik zijn voor landbouw. De peilverhoging kan mogelijk een vernattend effect hebben op deze gronden door lokale kwel. Gelet op de bodemsamenstelling in dit deel van het plangebied (klei) en de afstand tussen deze gronden en de watergangen in het plangebied, zal de invloed van lokale kwel echter zeer beperkt zijn. De bestaande sloten in de agrarische gronden zullen een eventuele toename van lokale kwel daarnaast grotendeels afvangen.

4.3 Overige effecten

4.3.1 Archeologische-, cultuurhistorische- en landschappelijke waarden

Vanuit de Cultuurhistorische Waardenkaart Fryslân is naar voren gekomen dat er geen sprake is van cultuurhistorische waarden binnen het plangebied.

Verder is de oude terp (op de grens De Kie fase 1 en 2) als groenvoorziening meegenomen in het bestemmingsplan. Deze gronden worden niet bebouwd omwille van de archeologische en cultuurhistorische waarden ter plaatse. De voorgenomen peilverhoging heeft geen effect op de terp.

Uit de archeologische kaart (FAMKE) is niet gebleken dat in het gebied mogelijk archeologische resten aanwezig kunnen zijn.

4.3.2 Recreatie

Er worden geen effecten verwacht op recreatieve functies buiten het plangebied.

4.3.3 Flora, fauna en biodiversiteit

Bij de aanleg van de werken in het plangebied wordt gewerkt volgens de gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen. Dit wordt in de watervergunning opgenomen.

4.3.4 Milieu

Bij een structurele verlaging van het waterpeil van 16 centimeter of meer die plaatsvindt in een gevoelig gebied en die betrekking heeft op een oppervlakte van 200 ha of meer, moet een formele m.e.r.-beoordeling plaatsvinden (categorie 49.3 van onderdeel D van het Besluit m.e.r.). Het gebied waarop de peilverlaging in dit peilbesluit van toepassing is, heeft in totaal een oppervlakte van ca 19 ha en er is geen sprake van een peilverlaging. Voor het voorliggende peilbesluit is daarom geen formele m.e.r.-beoordeling noodzakelijk.

5 TOETSING AAN BELEID

Het peilbesluit voldoet aan het Europese en nationaal beleid t.a.v. de:

- NRW (normering regionale wateroverlast) : het grondgebruik wijzigt van grasland naar bebouwd gebied. De peilwijziging heeft geen negatieve invloed op de NRW van het gebied.
- KRW richtlijn: de in dit peilbesluit vastgestelde peilwijzigingen hebben geen negatieve invloed op de te behalen KRW-doelen.
- Wet natuurbescherming: De inrichtingsmaatregelen worden uitgevoerd volgens de Gedragscode Wet natuurbescherming voor waterschappen. (deze zin geldt alleen voor eigen werken WF; derden hebben vergunningen nodig)

Het peilbesluit past in het provinciale, gemeentelijk en waterschapsbeleid t.a.v.:

- Het Provinciaal Waterhuishoudingplan: de grond- en oppervlaktewaterpeilen zijn afgestemd op de functies van het gebied.
- Het Waterbeheerplan: voor het nieuwe peilvak is een peil vastgelegd dat overeenkomt met de situatie in het veld.
- Nota peilbeleid 2023

6 CONCLUSIE

Door het bedrijventerrein De Kie fase 2 te ontwikkelen en op boezempeil te brengen neemt de berging in de polder weliswaar af maar neemt de boezemberging toe. Hierdoor is het bestaand poldersysteem bestendiger tegen weerextremen en wordt het watersysteem robuuster.

Het aantal peilvakken neemt af (ten opzichte van de werkelijke situatie) alsook het aantal kunstwerken. De lengte regionale kering neemt enigszins af. Door het aandeel hoge grondkering van de regionale kering neemt het onderhoud af. Er is geen sprake van negatieve gevolgen voor het watersysteem of andere functies.

Het is daarom verantwoord om dit peilbesluit te nemen.

De peilverhoging past in het beleid van Wetterskip Fryslân.